

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnishtvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Novoletna premišljevanja.

II.

Slovani avstrijski kaj dobrega že skoro ne pričakujemo. Nade so nas že tolikrat goljufale, da ob novem letu uiti ne tarnamo, ko staro leto gine, ne da bi nam bilo kaj veselega prineslo. Navadili smo se trpenja in hudih borb. Tudi minolo leto za nas ni bilo bolje od prejšnjih. Bilo je leto hudih preskušanj, leto v katerem so naši javni in tajni nasprotniki skušali nas zvabiti, da bi se odrekli svojim težnjam, odrekli narodni enakopravnosti in lepo priznali nemštvu prvenstvo v Avstriji. S sladkimi besedami in obeti hoteli so premotiti Čeha, da bi se za skledico leče pobotali z Nemci in izstopili iz vrst borilcev za pravice avstrijskih Slovanov. Mislili so si: če le Čeha pripravimo, da odlože orožje, druge bodemo že pozneje s silo premagali in uničili. Načrt je bil jako zvito izmišljen in ni se čuditi, če so Nemci že mislili, da se je približal čas, ko se nemščina prizna za državni jezik v Av-

striji, ter se Slovani lepo pokorimo volji svojih tlačiteljev. V dubu so si že slikali, kako bodo germanizovali, dokler ne dogotove nemškega mostu do Adrije.

Vsa sprava, ki se je bila lani v januarju sklopila na Dunaji, imela je le namen, zatrditi nemštvu predprave v Avstriji in mej Slovane zasejati nesio. Staročehi so se tudi dali ujeti v nastavljen mreže. Sprva so z veliko gorečnostjo zagovarjali spravo, stari njih vodja je napel vse sile, da bi pripomogel češki narod ukovati v nemške sponi. Morda bi se to tudi bilo posrečilo, da neso sami Nemci za časa razkrili svojih tajnih načrtov. Mej češkimi Nemci bila je tudi stranka, ki z Dunajskimi dogovori ni bila zadovoljna, in nemški kolovodje na shodu v Toplicah so zatorej morali jasno naslikati, kako lep sad za Nemce bode rodila sprava. Vlada je pa tudi prehitro pokazala svoje prave namere. Pravosodni minister je že v februarju izdal naredbo, s katero je pokazal, kako bodo na Dunaji spravo tolmačili, ko se uzakoni. Čehom so se potem jelo odpirati oči in po vsej Češki začelo se je neko posebno gibanje. Jela so se majati tla stranki, ki se je dala zvabiti vladi na led.

Mladočehi pričeli so proti Dunajskim punkcijam hud in težak boj. Ni bilo tako lahko, vsemu narodu češkemu pojasniti nevarnosti, ki mu preti. Vedeti je treba, da je narod skoro oboževal dr. Riegro in imel neizmerno zaupanje v staročesko stranko, ki je toliko let s tako odločnostjo branila narodne pravice. Pritiskalo se je pa s polnim parom tudi od zgoraj na Čeha. V Avstriji je že navada, da se pri tacihih priložnostih kaj radi sklicujejo na vnanjo politiko, ki kategorično zahteva, da se napravi sprava na Češkem. Na vse mogoče načine se je skušalo uplivati na Čeha. Pripovedovalo se je, kako odločno se je cesar izustil proti staročeskimi vodjam za spravo in kako z odločnimi besedami je obsodil mladočeško politiko. Nemci in Staročehi so skušali se okoristiti vladarjev besed v boji za spravo, dasi prav za prav še vedeli neso, kako so se glasile. Še minoli mesec se je po časopisih razširjevala vest, da se je cesar pri vsprejemu Praškega župana odločno izrekel za spravo in Mladočeha obsodil, da ne vedo, koliko s svojim postopanjem škodujejo narodu.

Iz teh cesarjevih besed se je hotelo posneti, da krona vsekako hoče, da se sprava dožene. Če sedanja vlada ne bode mogla tega izvršiti, jo pa bodo odslovili in poklicali Nemce na krmilo, ki bodo s silo ukrotili uporni duh. Mladočehov pa tudi to ni ustrašilo. Vedoč, da se v ustavnih državah krona kot taka ne meša v strankarske boje, temveč vladar pri tacihih prilikah izraža le želje vlade, nadaljevali so proti spravi svojo borbo. Taaffe je hotel po receptu bivšega nemškega kancelarja s krono pritiskati na stranke, pa se mu ni posrečilo. Taaffe ni Bismarck, in imel je priliko preveriti se, da če dva isto storita, ni zmirom isto. Bodo li prevzeli Nemci nasledstvo grofa Taaffea, to je še zavisno od bodočih volitev in družih razmer. V ustavnih državah, kakor je tudi Avstrija, imajo tudi narodi pri tacihih prilikah govoriti svojo besedo. Vlada, katera nema trdne večine, se dolgo obdržati ne more. Nobena nemška vlada pa trdne večine več dobila ne bode. Razpor mej semiti in protisemiti v Nemcih je tako silen, da skupno več delovati ne morejo, zaradi tega bode pa vsaka bodi še tako nemška vlada na podporo Slovanov navezana. Mladočehom se torej ni bilo bati v tem boji, da kar pokličejo nemške liberalce na krmilo.

V minolem letu so se stvari na Češkem bistveno presukale. Staročeska stranka jo je popolnem dogospodarila in jela je propadati, tako, da v kratkem zgine s pozorišča. Začelo se je neko preosnovanje stranke. Souje se nova močna stranka, ki bode pred vsem svojo oporo iskala v narodu, ne pa v vladnih krogih. Dogovarjanja, ki se v tem oziru vrše, še neso končana in tudi še povsem ne vemo, kake smotre bode imela v vseh podrobnostih. V glavnem se bode njen program strinjal z znanimi težnjami naroda češkega. Od uspeha teh pogajanj je zelo zavisen daljši razvoj češkega naroda v političnem oziru. Nadejamo se, da bode nova stranka močna, da bode hodila po pravih potih in pred vsem se ne bode vedno postavljala na izključno češko stališče. —

Posebnih uspehov tudi v novem letu avstrijski Slovani ne pričakujemo, kajti z našimi pridobitvami gre le počasi. Čakajo nas zopet hudi boji, ki pa najbrž ne bodo tako težavni, nego so bili lanski,

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Tri hude dneve imamo srečno za seboj in sedaj si lahko malce oddahnemo. Prvi hudi dan bil je na Silvestrovo, ko je bilo treba pisati toliko častik na vse kraje, ko se je bilo odločiti, kje prebiti ta večer: Ali v Čitalnici, ali pa s „Slavcem“ v restavraciji „Evropa“. Odločitev ni bila tako lahka. V „Čitalnici“ je bilo petje na programu, na odru pa ne, v „Evropi“ pa se je bilo bati, da vsled preobile udeležbe ne bode prostora. Proti udeležbi v „Čitalnici“ uplivala je poleg družih, kar čez noč nastalih razlogov, tudi nepričakovana vest, da je gostilničar v Čitalniški restavraciji kot občevalni jezik bil zapisal: deutsch-slovenisch.

Ko je posamičnik na jednom omenjenih krajev prebil Silvestrov večer in o polnoči ali pa celo pozneje z obligatnim punšem in čajem poplaknil staroletni prah po grlu in se bodoče jutro zbudil s precejšnjim mačkom, začelo se je novo trpljenje. Brez prenehanja bilo je posezati v žep in deliti pa-

pirnate in srebrne goldinarje ali pa kaj drobiža in kar je bilo najneprijetneje: dobajala so popolnoma nepoznana lica, s katerimi nesi nikdar imel niti najmanjšega opravka in resnega napora je stalo, da si take „nebodijhtreba“ odpravil iz sobe in po stopnicah.

Starega leta dan in prvi januar pa sta bila ob vseh svojih neugodnostih še prava naslada, prava naslada, pravi pravcati nektar v primeri z 2. dnem januarja. Ta dan bilo ti je namreč v roke vzeti ogromno popisno polo, ki ima skoro toliko rubrik, kolikor Mekinski grad pri Kamniku oken in potem pa pouk, kako se je pri tem upisovanju ravnati. Veliko se dandanes zahteva od davkoplačevalca, a vsem sem doslej potrpežljivo prenašal. Dobivši pa popisno polo in poučni navod v roke, ostavil je poslednji drobec potrpežljivosti in škripaje z zobmi sem zamrmral: „Da bi vas . . . pocitral!“ Kaj bi tudi človek ne bil nevoljen, ko je za popisovanje treba celega elaborata in duševnega napora kakor bi človek hotel sv. Trojico „pogrunatati“. Vrh tega pa vse tako hitro, v jednom ali dveh dneh, da človek skoro k dušku ne pride!

Kdor je sestavljal popisne pole, bil je izvestno

skrajno radoveden. Vse boče izvleči iz tebe, kakor da je kriminalni sodnik in Verderber v jedri osebi. Še celo za postranski zaslužek se zanima in povedati bi človek moral vse, s čemer se bavi v svojem življenji. Ta rubrika bode sigurno imela jako pikantnega gradiva, ako jo bodo ljudje vestno izpolnjevali. Jaz sem izredno radoveden. Kako jo bosta izpolnila gospoda Elsner, uradnik v tukajšnji tabačni tovarni, in Viljem Hallada, profesor na izobraževališči za učitelje v Ljubljani.

Ta dva gospoda imata namreč veliko postranskih opravil. Tabakne tovarne uradnik Elsner rad sodeluje, kadar se v kavarnah v pozni uri sežigajo slovenski listi, Hallada, ki je urednik „Schulzeitunge“, je pa že nekoč pri Maliči imel „debut“, ki se ni baš ujema z dostojanstvom profesorja. Pred malo dnevi pa sta z novim junaštvom proslavila si svoji glavi. Prišla sta s tretjim tovarišem, ki ima nekda intimno znanje tam doli na Starem trgu nekje, kjer pristno (?) nemške gospice prodajajo klobuke in klobučevino, v „ka varno v prvem nadstropji.“ Ondu sta od kavarnarja najprej zahtevala, da ima kavarno vso noč odprto, a da zapre hišna vrata, da noben drug gost ne bode mogel

ker bomo imeli opraviti z bolj odkritim sovražnikom. Lani se je bil napad izvršil zavrtno, zato je bil položaj toliko opasnejši. Letos pač kaj takega nemamo pričakovati. Mej gališkimi Rusini se je sicer uprizoril enak poskus, kakor se je bil na Češkem, ki pa pri drugačnih razmerah nima tolikega pomena in se že sedaj kaže, da pravega uspeha ne bode imel. Velike naloge pa imajo letos vendar slovanski vodje.

Nove državnozbornske volitve bodo v marsikaterem oziru predrugečile položaj in važno bode potem, na kako stališče se postavijo Slovani. Treba bode sklepati nove alijance, od katerih bodo mnogo zavisni daljši uspehi. Ker smo lansko težavno leto še nekako srečno prebili, nadejamo se, da slovanski zastopniki tudi v novem letu nastopijo pravo pot, da nas jedenkrat privedejo do narodne jednako-pravnosti in v to jim želimo veliko srečo.

Notranjcev ugovor.

(Dalje.)

Ako poročilo železničnega odseka svoje upanje na jako živahen osebni promet na dolenjskih železnicah s tem motivira, „da je narod na Dolenjskem agilen, živahen in užitkaželjan, tako, da se rad podaja na pota; če se dalje pomisli, da ljudstvo iz Ribniškega in Kočevskega okraja vsled svojih poslov mnogo po svetu hodi“, se na jedni strani finančier, tehnik in podjetnik, ki se misli gradbe dolenjskih železnic nedeležiti, sme hlajoč ne bode veliko zmenil za ta dokaz neprimerljive ljudske karakteristike, na drugi strani se bode spomnil, da se revni Kočevski krošnjar, na kojega se toliko upanja stavi, že današnji dan pri svoji ljubezni do apostolskega pešpotovanja po Evropi potujoč vedno velikih železnih prometnih cest ogiblje in si raji mirno, zaprašeno cesto in stezo poišče.

Primeri z gališkimi in isterskimi železnicami ter živahnost Dolenjcev ne more kar takó trditve opravičiti, da bo znašal osebni promet na leto 700 gld. za kilometer, torej skupaj 92.400 gld.

Poročilo sklicuje se v tem slučaju na izrek izvedencev; vendar pa ne najdemo niti njihovih imen in njem, niti podatkov, na koje so uprli svoj izrek. Presoja izreka zvedencev je torej nemogoča.

Opetovano moramo poudarjati, da bo imel le eden del, in sicer zapadni del Dolenjske promet na novi železnici, ostalemu delu je južna železnica bolj pri rokah.

Dolenjskim železnicam bode, ako se darežljivo računati, odkazan promet v sledečih pokrajinah:

v okr. glavarstvu Rudolfovo	z 46.493	prebivalci
„ „ „ Črnomelj	„ 29.888	„
„ sodnem okraji Kočevje	„ 20.331	„
„ „ „ Ribnica	„ 12.508	„
„ „ „ Zatičina	„ 12.518	„
„ občini „ Šmarje	„ 1.272	„
„ „ „ Pijava Gorica	„ 480	„
„ „ „ Račna	„ 415	„
„ „ „ Želimlje	„ 1.120	„
„ „ „ Slivnica	„ 809	„
„ „ „ Tomišelj	„ 681	„
skupaj		126.515 prebivalci.

vánjo. Po tej več nego čudni zahtevi prišla je druga na vrsto. Zahtevala sta namreč, da pri jedni mizi popolnoma mirno sedeč in časnike čitajoč narodnjak nemudoma ustavi kavarno. Profesor Hallada bil je celo toli predzren, da je sam stopil k narodnjaku in mu nemški velel, naj takoj ostavi ta lokal. Narodnjak mu je na ta nemški nagovor prav mirno slovenski odgovoril: „Jaz z Vami ne govorim neposredno, ampak le po kavarnarji“.

Hallada se je potem vrnil k svoji mizi, od katere so potem letele na narodnjaka psovke tako surove, da bi se jih ne sramovala niti najnavadnija branjevka, dokler ni naposled kavarnar odpravil razsajajoče nemške trojice po stopnicah. Ta dogodek vzbudil je splošno nevoljo po vsem mestu, tudi v trezno mislečih nemških krogih. Vse se čudi, kako more biti profesor na izobraževališči za učitelje in ob jednem urednik „kulturonosne“ „Schulzeitunge“ tako neotesan, da mirnih gostov ne pusti pri miru? In kako pride tabačne tovarne uradnik do tega, da v kavarnah mirno sedeče narodnjake insultira? Javno mnenje odločno zahteva zadoščenja kakor od šolskega oblastva, tako tudi od tabačne tovarne ravnateljstva, kajti treba je, da se takšni razposajenci po pratih okrajih, kakor so zaslužili.

Ker bodo dolenjske železnice za sedaj in gotovo še nekaj časa lokalne železnice, z odstopi izkazano število prebivalstva, ako se ob jednem uvažuje, da je prebivalstvo revno, da zgine iluzija na živahen osebni promet, osobito ako se nadalje uvažuje, da v teh krajih ni vojakov in nobenega važnejšega zbirališča delavcev, da tam ni znamenitih sejmov ali božjih potov, torej takih krajev, kjer bi se perijodično veliko ljudstva zbiralo.

Ako slednjic omenimo, da nima Dolenjska niti v društvenem, niti v trgovinskem in obrtniškem oziru krajev, ki bi bili zmožni tujce k sebi vabiti, mora se nam pritrđiti, da se sme upati le na skromen osebni promet in se ne sme ta železnica primerjati gališkimi in isterskimi železnicam, ki daljnemu prometu služijo.

Kar se pa tiče tovarnega prometa, pravi poročilo železničnega odseka, da so bili pri razpravi zakona z dne 6. junija 1890 dohodki iz tovarnega prometa na železnicah, ki se imajo zgraditi, na 420.000 gld. proračunjeni.

Proračun dohodkov iz tovarnega prometa na 420.000 gld., vršil se je na podlagi izkaznice dohodkov, koje je predložil konzorcij dolenjskih železnic.

Zadostuje, da tukaj opomnimo, da so se celo železniškemu odseku ti zneski na izkaznici zdeli previsoki, da jih je pa v kljub temu imel za podlago svojim nadaljnim računom.

Koliko pa je na teh zneskih resnice in natančnosti, jasno bode vsakemu, ako se naslednje uvažuje.

Res je, da je pred vsem kočevska progla glede tovarnega prometa večje važnosti in da se mora torej na gozde kočevskih graščin kneza Turjaškega kakor tudi na Ribniško, Turjaško in Čumperško graščino ozirati.

Ti gozdi so pa tudi jedini predmeti, ki bi bili jedenkrat za tovarni promet dolenjskih železnic sploh kake važnosti.

Deželni zastop bi se bil prav lahko in natančno prepričal, kak tovarni promet bi mogli ti-le gozdi dajati.

Poizvedbe imele bi sledeče rezultate.

Gozdi Kočevške graščine, največja gozdna skupina, ki se more tu v poštev jemati, bodo v osmih do desetih letih posekani, gozde Ribniške graščine posekuje sedaj tvrđša Alimonda v Trstu in mora posekavanje lesa najmanj v štirih do petih letih končati. Čumperška in Turjaška graščina imata malo lesa, prva le nekaj lesa za kurjavo, zadnja pa večinoma le mlad les. Gozdi kmetov pa so skoro povsod že posekani.

Nadaljna poizvedovanja bi visoki deželni zastop prepričala, da bi ti gozdi v skrajnem slučaju le še pet let kakih 2000 vagonov lesa na leto za prevoz dajali, ne pa, kakor se je pri razpravi zakona z dne 6. junija določilo, 4004 vagone in po preteku petih let bi tudi ta tovarni promet rapidno nehal.

(Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 3. januarja.

Ljudsko popisovanje.

Nemški gospodarji v Brnu so kar sami izpolnili popisne pole za češke stranke, ki bivajo v njihovih bišah, dasi določa zakon jasno, da imajo pole izpolniti stranke same. Prvi oskrbnik tovarne v Šlapanici je pa naročil uradnikom, da naj upišejo sebe in delavce pri popisovanju za Nemce, kajti tako želi upravni odbor. S takim postopanjem bodo seveda na Moravskem precej povečali število Nemcev. Liberalna stranka na Moravskem jela se je bati za svoje gospodstvo, zato je pa pri popisovanju napela vse svoje sile.

Zveza mej konservativci in Mladočehi.

Proti sodelavcu „Plzenskih Listov“ izrazil se je nekda dr. Gregr, da bodo najbrž Mladočehi sklenili zvezo z nemškimi konservativci. On je o tem govoril že z dr. Kathreinom, ki je jako pameten politik. Mladočehi bodo podpirali konservativce, da planinske dežele dobe versko šolo; konservativci bodo pa podpirali Mladočeha, da se povekša avtonomija kraljevin in dežel. Mi ne vemo, koliko je resnice v tem pogovoru. Tako postopanje Mladočehov bi se pač ne ujemalo posebno z dosedanjim postopanjem dr. Gregra. Slovenski poslanci bi tudi z Mladočehi ne mogli hoditi, če nastopijo tako pot. Večja deželna avtonomija zlasti o šolskih vprašanjih bilo bi prenevarna za koroške, štajerske in isterske Slovence.

Rusinska sprava.

Kakor se je izrazil dvorni svetnik Kovalski, ni grof Taaffe prvi sprožil te miali, temveč Poljaki

sami, ki se boje, da pri bodočih volitvah izgube več mandatov. Ko se Starorusini neso hoteli pogajati, obrnili so se pa do Mladorusinov. Kovalski misli, da bode kmalu konec gospodstva poljske žlahte.

Diplomatične službe.

Ker se sedaj v ministerstvu notranjih zadev vrše važne premembe, opozarja Dunajski dopisnik „Politike“, da sta grofa Beust in Andrassy v avstrijsko diplomacijo spravila nov duh. Poprej so bili avstrijski diplomatje skoro samo plemenitaši. Izmed petnajstih ministrov vauanjih zadev od Kounica do Andrassyja je bil jeden sam iz neplemenitega stanu. Beust in Andrassy sta bila v diplomatično službo poklicala več mož, ki neso mogli kazati na dolgo vrsto plemenitih prednikov. Pod Haymerlom in Kalnokyjem so se pa jeli ravnati po nekdanji stari navadi. V ministerstvo kličejo zopet samo plemenitaše, k večjemu iz orijentske akademije pride še kak neplemenitnik v diplomatsko službo. Tako preziranje neplemenitih elementov pa ni umestno, ker dandanes ni več posebnega razloča mej plemenitniki in neplemenitniki.

Vnanje države.

Srbska vlada in častniki.

Sedanja srbska vlada se ne opira le na vojsko, kakor se je kralj Milan in zatorej se tudi ne ozira tako na vsako željo srbskih častnikov. Zaradi tega pa mnogi častniki z vlado neso prav zadovoljni, kar so tudi že večkrat pokazali. Vojaško glasilo „Glas vojske“ je zadnji čas jako pogostem napadalo vlado, zaradi tega je je pa vlada zatrla. To je baje mej častniki vzbudilo veliko nevoljo. Postopanje vlade je pa le odobravati, ker častniki se nemajo mešati v politične zadeve.

Volitve za francoski senat

so jutri. Volilne agitacije letos neso posebno živahne. Vse kaže, da je v Franciji zavladal neki zmernejši duh, kar se je Boulangerju ponesrečil poskus, da bi zvrto glaval republiko. Jutršnji dan ima zopet spraviti Ferry-ja v politično življenje. Bode li to koristilo zmernim republikanom, se ne ve. Nedavno je ta mož še bil jako sovražen v Franciji, in zaradi tega je mogoče, da se narod začne zopet odvracati od zmernih republikanov, če jih bode on vodil.

Šolske reforme v Prusiji.

Prusko ministerstvo pripravlja obširno izjavo o šolskem uprašanju. Objava izide v obliki knjige in bode obsezala gradivo, katero se je o tej zadevi nabralo v naučnem ministerstvu. Poseben odsek sedmih članov bode pregledal in uredil to gradivo. Odsek pa ne bode študiral le tega gradiva, temveč hoče ogledati več boljših srednjih šol v Nemčiji, da se preveri o njih uspehu in poizve, kake premembe bi bile potrebne.

Dopisi.

Iz Gradaca, 2. januarja. [Izv. dop.] (Akad. društvo „Triglav“.) Ako sem se ozirajoč se v baš minulo leto namenil naslikati v kratkih potezah delovanje akad. društva „Triglava“, priznati moram, da nisem dobelj tega tako storiti, kakor bi v istini zaslužilo, osobito odkar mu načeluje sedanji gospod predsednik. Rešila me je tega deloma tudi knjizica, katero je izdalo društvo o priliki razvitja svoje zastave. In baš zastava je oni faktor, na katerega se bo moral vselej ozirati bodoči zgodovinopisec društva „Triglava“, kajti od razvitja njenega razbrati je znaten preobrat na bolje, bodisi gledé na notranje društveno življenje, bodisi na simpatije, katere uživa društvo v domovini. Tajiti se ne dá, in bilo bi tudi nepravilno, da društvo ni uživalo ljubezni poprej mej slovenskimi rodoljubi, a odkar je slavilo znamenito svojo slavnost v Središči, pridružile so se našim rodoljubom tudi domoljubke slovenske. Priča temu je poslednja Prešernova slavnost, najsijajnejša, kar jih je „Triglav“ v štirinajstih letih svojega obstanka priredil. V razsežnih dvoranah hotela „Daniela“ zbralo se je toliko ljubkih zastopnic nežnega spola, kakor doslej še nikdar ne. Priča temu pa je tudi zadnji dogodek v življenju društva, ki mi je danes potisnil pero v roko.

Slovenske gospodične Mariborske sklenile so namreč, da v znak svojih simpatij do društva podarijo „Triglava“ zastavi trak. Izbrale so si za to Silvestrovo veselico čitalnice Mariborske. Društvo odposlalo je v Maribor svoja odposlanca gg. cand. prof. Fr. Gestrina in drda. jur. Jožefa Žmavca. Peta točka sijajne veselice, katere opis vam bo gotovo poslalo spretnejše pero, bila je „Slovesna izročitev trakov.“ Na oder, na katerem se je v živih podobah predstavljalo novo leto, nastopila je ljubka gospodična Božena Srnečeva ter v krasno sestavljenem govoru izražajoč ljubezen Slovenk Mariborskih do akad. društva, izročila umetno izvršena trakova zastopnikom „Triglava“. Gosp. kand.

➡ Dalje v prilogi. ➡

prof. Gestrin zahvalil jo je v imenu društva na dragocenem daru in poudarjajoč blagodejen upliv simpatij domoljubkin na ude „Triglava“ završil svoj govor z vzklikom: „Živele Mariborske Slovenke“, kateremu vskliku se je pridružilo mnogobrojno občinstvo.

Krasna poldrugi meter dolga rdeča trakova nosita s srebrom vezeni in z modrim svilenim vezjem okrašeni napis: „Maribor, dne 31. grudna 1890 — Slovenke Mariborske“. Umetniški dovršeno dragoceno delo nežnih rok Mariborskih gospodičin, ki niso štedile ni gmotnih žrtev ni časa, je najlepši dokaz njihovih istinitih simpatij do „Triglava“, za kar jim bodi najpriskrneja in najiskrneja zahvala.

Končujoč svoj dopis omenim naj, da name-rava tukajšnje akad. društvo „Hrvatska“ v znak bratstva in ljubezni v najbližji bodočnosti izročiti „Triglavu“ tudi krasen trak, ki je sedaj razstavljen v Zagrebu.

Novo, živahno življenje začelo se je v akad. društvu „Triglavu“, a to življenje najbolje pospešuje ljubezen do društva, ljubezen, ki klije v nežnih srcih rodoljubkinj slovenskih, zatorej: „Živele slovenske rodoljubke!“ — c.

Domače stvari.

— (Ljudsko štetje.) Nekateri nemški fanatiki silno uplivajo na svoje posle, da bi se za Nemce upisali. Ima pa tudi tachi, ki si drznejo pritiskati celo na stranke. Tako se nam javlja, da je grof Blagay, posestnik hiše na sv. Jakoba bregu svojim strankam zažugal, da jim bode odpovedal stanovanje, ko bi kot občevalni jezik zapisale slovenščino. Baš od grofa Blagaja se nam to velečudno zdi, ker je on potomec prastare hrvatske rodbine iz Bosne.

— (Nepotrebno očitane.) „Slovenski Gospodar“ piše v svoji prvi letošnji številki: „Slov. liberalci so v Ljubljani srečno dognali, da ni v odboru slov. čitalnice nobenega duhovnika. Lepo to ni od njih, pa so zato tem lažje liberalci sami mej seboj“. — Na to opazko nam je odgovoriti, da v čitalniščnem odboru v obče ni bilo duhovnikov in da bi se tudi mej njimi javljale kdo našel, ki bi se hotel posvetovati o plesnih veselicah i. t. d.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo dne 4. t. m. bode se predstavljala slovečega ruskega pisatelja Palma drama: „Naš prijatelj Njeklužev“. Ta drama se je že predstavljala v vseh slovanskih gledališčih z velikim uspehom in se letos tudi igra v Pragi in v Zagrebu. Snov drame je zelo zanimiva in krasno razpletana.

— (Za „Mir“.) Občni zbor Ljubljanske čitalnice sklenil je, da naroči društvo tudi letos deset iztisov „Mira“. Nadejamo se, da bodo ta sklep posnemala vsa narodna društva slovenska.

— (Iz Pazina) se poroča vesela novica, da se zdravje izvrstnega domoljuba in župana tamošnjega Dr. Dukiča, ki je bil opasno bolan, vedno boljša, ter se je nadejati, da v kratkem popolnoma okreva.

— (Gosp. dr. De Franceschi,) bivši sekundarij na deželni bolnici, odšel je na starega leta dan v Gradec, kjer bode dve leti na profesorja dr. Wölflerja operacijskem oddelku.

— (Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji) podaril je rodoljub iz Radovljice 25 gld. reci pet in dvajset goldinarjev. Gosp. dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaji, pa je istemu društvu podaril 5 gld. Iskrena hvala bodi obema.

— (Občni zbor „Sokola“) bode v ponedeljek dne 5. januarja ob osmih zvečer v steklenem salonu čitalniščnem. Opozarjamo še jedenkrat vse brate „Sokole“, da se ga v obilnem številu udeležijo, ker razmotrivati se imajo jako važne zadeve.

— (Vabilo.) Predsedništvo „Narodne čitalnice Ljubljanske vabi vse č. p. n. društvenike na izredni občni zbor, ki se bo vršil v društveni dvorani v sredo 7. dné januarja ob polusredmi uri zvečer. Na dnevnem redu je pre-naredba društvenih pravil in volitev provizoričnega odbora na podlagi pre-naredbe.

— (Fr. Ser. Vilhar) Pod tem naslovom pričel je najuglednejši češki glasbeni list „Dalibor“ v Pragi v prvem broju za l. 1891. prijavljati obširneje kritično študijo, ki jo je napisal jeden izmej najglasovitejših glasbenih kritikov in pisateljev čeških

profesor František Pich. Ta kritična ocena del našega rojaka služi na čast ne samo njemu, nego tudi slovenski glasbeni književnosti in nas veseli, da v glasbi najizobraženejši bratski narod češki se v tej meri zanima za glasbotvoro slovenskega skladatelja. Ob priliki 25letnice slavljenega našega rojaka podati hočemo to študijo tudi našim čitateljem, ko bode dogotovljena.

— (Mestna hranilnica Ljubljanska.) Meseca decembra preteklega leta uložilo je 369 strank v mestno hranilnico Ljubljansko 123.779 gld. 96 kr., uzdignilo pa 168 strank 92.902 gld. 5 kr.

— („Trn“) imenoval se bode nov šaljiv list, ki bode izhajal od 6. t. m. počenši v Zagrebu, ter prinašal tudi slike.

— (Spremembe mej učiteljskim osobjem.) Sledeči provizorični učitelji nameščeni so stalno na dosedanjih šolah: Karol Rožanc v Spodnjem Logatci, Jakob Ancelj na Mihovem (Maichen), Pavel Šilc v Višnji gori, Miroslav Pehani v Trebnjem, Josip Detkovšek v Godoviči, Alojzij Sezun v Rovtab, Ivan Strehovec na Vremah, Peter Širc v Mengši in začasna učiteljica Amalija Koncilija, rojena Bauer, v Mirni peči.

— (Peticija uradnikov poštnih in brzojavnih.) Po izgledu svojih tovarišev v družih pokrajinah združili so se tudi uradniki imenovanih strok spadajočih pod poštno vodstvo v Trstu, da se obrnejo vnovičs prosijo do državnega zbora za popoljšanje njih stališča, ter se je osnoval odbor, ki ima izdelati vse potrebno. Tri točke posebno poudarjajo. Prvič, da se jim dovoli letna priklada 120 gld. za IX., X. in XI. razred, gledé na naporno njih delovanje, ki je huje nego njih tovarišev v jednacih dijetnih razredih, in imajo navzlic raznim študijam in preskušnjam, katerim se morajo podvreči mnogo manj upanja do avansiranja, da je torej njih položaj v primeri z onim tovarišev v družih strokah jako nepovoljen. Strežniškemu osobju poštne dovolila se je višja plača baš glede na naporno delovanje, zatorej se jednacega ozira nadejajo tudi uradniki. Druga točka prošnje je, da bi se za poštne urade ustvarila mesta nadoficjalov, kakor pri finančnih uradih, ter, da se razrede trije zadnji razredi v vsakem poštnem okraji v tri jednake dele. Poudarja se, da večina uradnikov mora služiti od 15 do 18 let v XI. razredu in od 15 do 25 let v X. razredu, prav redki so oni, ki se dokopljejo pred umirovljenjem do IX. razredu. Le 30% vseh pride do uživanja mirovine, kar je naravnost rečeno strahovito. Zatorej se poudarja v prošnji, da bi se gledé na naporno delovanje poštnih in brzojavnih uradnikov dovolila popolna mirovina po 35 letni službi mestu 40 dosedanjih, kar je opravičeno po zgoraj navedenem izgledu 30% onih, ki pridejo do uživanja take mirovine. Nadejajo se imenovani uradniki, da se bodo njihove prošnje našle opravičene, ter, da se jim bode ustreglo od strani ministerstva.

— (Ljubljanska dijaška kuhinja.) Neznan dobrotnik iz Zagreba poslal je Ljubljanskemu županu 25 gld. z določbo, da jih dá za ubožce mesta Ljubljanskega. Župan je darilo izročil ljudski kuhinji, da se pogoste ubogi iz mestne hiše o Božiči. V „Ljudski kuhinji“ se je potem na Sveti dan pogostilo 120 mestnih ubožcev in ubogih dijakov, kakor slednje leto. Došlo je bilo v ta namen še več družih daril. Pokroviteljica ljudski kuhinji gospa Jeannette Recher je podelila 10 gld. za potice, neznan tukajšnji dobrotnik poslal je tudi 10 gld., gospa Auer pa sod piva. Dijaki, navadno pohajajoči „Dijaško in ljudsko kuhinjo“, kateri so pa bili na počitnicah, pogostili se bodo s potico, ko zopet pridejo. Darovalcem izreka vodstvo kuhinje najsrčnejšo zahvalo.

— (Na Dobrovi) bili so pri občinski volitvi izvoljeni: Mihael Novak, posestnik na Rozorih, županom; odborniki pa Josip Seunigg, graščak na Bokavci, Josip Zorc, posestnik na Dobrovi, Anton Rotar, posestnik v Podsmereki in Franjo Černe iz Kozarij.

— (Leto 1890) bilo je za razvoj c. kr. kmetijske družbe kranjske kaj ugodno. Družba, ki je štela l. 1884. le 450 udov, ima l. 1890. že nad 1500 članov, torej se sme šteti mej najmnogobrojnejše kmetijske družbe v Avstriji, a kar se tiče denarnega prometa, je pa gotovo prva, ker znaša letos promet blizu 130.000 goldinarjev. Upajmo, da se bode ta za gospodarski napredek našega naroda toliko važna družba tudi v novem letu tako ugodno razcvitala.

— („Kmetovalca“) izšla je 24. številka. Vsebina: Prošnja do p. n. gg. udov c. kr. kmetijske družbe kranjske in do naročnikov „Kmetovalčevih“. — Udom c. kr. kmetijske družbe kranjske ob konci leta. — Razmnožitev ameriških trt. — Pesa. — Hlevna toplota in goved. — Kakeršna setev, taka žetev. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

— (Zalovce.) V osmih dneh bili sta v Mestnem logu ustreljeni dve divji mački.

— (Nemško gledališče v Oseku.) V proračun za bodoče leto poglavarstvo mesta Osek, ni postavilo nikake subvencije za tamošnje nemško gledališče. Nemški list „Drau“ to konstatuje z obžalovanjem, hrvatski listi pa vidijo v tem koraku znak probujene hrvatske zavesti, ter ga naravno odobrujejo in čestitajo poglavarstvu zaradi tacega postopanja. Tudi nam se dozdeva, da morda vendar tudi v Oseku pride doba, kakor v Zagrebu, ko se nemško gledališče preustroji v narodno hrvatsko.

— (Zaznamek dné 2. januarja 1891. leta izžrebanih obveznic 4% deželnega kranjskega posojila,) kateri glavinski zneski se bodo dne 1. julija 1891 v imenski vrednosti izplačali. à 10.000 gld. št. 33; à 5000 gld. št. 15; à 1000 gld. št. 7, 53, 127, 143, 196, 477, 568, 1069, 1100, 1101, 1223, 1244, 1275, 1396, 1453, 1509, 1628, 1645, 1687, 1840, 1848, 1891, 1939, 2092, 2163; à 100 gld. št. 137, 235, 359, 362, 451, 453, 603, 607, 608, 674, 694, 714, 836, 842, 871, 992, 1004, 1064, 1102, 1103, 1305, 1326, 1381, 1474, 1509, 1571, 1658, 1758, 1798, 1832, 1875, 1968, 1985, 2065, 2104, 2272, 2274, 2284, 2372, 2425, 2426, 2533, 2544, 2500, 2596, 2645, 2646, 2701, 2721, 2736, 2756, 2827, 2865, 2921, 2932, 2977. Navedene obveznice izžrebane z glavinskimi zneski v imenski vrednosti bode kranjska deželna blagajnica v Ljubljani izplačevala omenjenega dné, držaje se veljavnih predpisov. Dalje se še omenja, da se bodo izžrebane obveznice, kakor tudi kuponi tri mesece pred zapadlim rokom izplačevale proti 4% ni eskomptni pristojbini.

— (Konjarski odsek c. kr. kmetijske družbe) imel je 29. decembra t. l. svoj redni občni zbor. Gospod podpredsednik vodja Povše pozdravi namesto nenavzočnega predsednika došle člane, omenja, kaj je ukrenil odsek v preteklem letu za razvoj kranjske konjereje, ter poudarja, da potreba spremeniti pravila. Občni zbor prestopi potem v obravnavo predlaganih novih odsekovih pravil, katera se končno soglasno vsprejmo. Ob volitvi novega odbora, ki se je vršila na podlogi ravnokar sklenjenih pravil, voljeni so bili za predsednika gosp. Fr. Povše, za podpredsednika gosp. Jos. Fr. Seunig in za odbornike gg. Gams, Lenarčič, Perdan in Rudesch. Po novih pravilih sta tudi člana odsekovega odbora redno in to brez volitve načelnik c. kr. žrebčarske postaje na Selu, kot zastopnik c. kr. žrebčarskega depota v Gradci, in tajnik c. kr. kmetijske družbe kot njen zastopnik. Torej sta v sedanjem odboru razven gori imenovanih še gospod c. in kr. ritmajster Hanslik in tajnik Pirc.

— (Licencevanje žrebcev) za l. 1891. bode 15. januarja ob 1/22. uri v Radovljici, 17. januarja ob 10. uri v Ljubljani in 19. januarja ob 10. uri v Kamniku.

— (Izkaz) o izžrebanih in do sedaj še ne izplačanih obveznic 4% kranjskega deželnega posojila à 100 gld. št. 341, 348, 378, 395, 710, 712 = 600 gld.; à 1000 gld. št. 593, 715 = 2000 gld., skupaj 2600 gld.

— (Izkaz) o izžrebanih in še ne izplačanih kranjskih zemljiško-odveznih obligacij po 50 gld. št. 328; po 100 gld. št. 137, 828, 1800, 1891, 1892, 2271, 2528, 3071; po 500 gld. št. 655; po 1000 gld. št. 1267, 2642; Lit. A. št. 781 za 70 gld.; Lit. A. št. 1138 za 200 gld.; Lit. A. št. 1157 za 230 gld.; Lit. A. št. 1853 za 110 gld.; Lit. A. št. 1194 za 260 gld.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 2. januarja. „Temps“ javlja iz Carigrada: Padlevski bežal je iz Pariza najprej v Odeso in Carigrad. Na Rusije zahtevo obrnila se je turška policija do kapitana angleške ladije, ua katero se je bil Padlevski ukrcal. Kapitan Padlevskega ni hotel izročiti in odplul je z njim Liverpool.

London 2. januarja. Parnell izjavil pri posvetovanju v Boulognu, da je pripravljen odstopiti, a le pod tem pogojem, da ne bode Mac Carthy, ampak O' Brien voditelj združenih irskih strank.

Zagreb 3. januarja. Govori se, da je zmerna opozicija, dasi o Starčevića radikalizmu ničesar čuti neče, ponudila Starčeviću zvezo na več let. Ob enem razpošilja okrožnico duhovščini, v kateri se poudarja nujnost, da se vse opozicijske stranke združijo. Starčević pa najostreje zanikava, da bi bil obstanek zmerne stranke na Hrvatskem potreben.

Praga 3. januarja. Vrhovni deželni maršal naznani, da je Zeithammer izstopil iz deželnega odbora in da je knez Karol Schwarzenberg odložil svoj mandat. Potem se je pričelo posvetovanje o 17. paragrafu predloge gledé deželnega kulturnega sveta.

Razne vesti.

* („Balkanska carica“) znana drama črnogorskega kneza Nikole, našla je skladatelja, ki jo je uglasbil, kakor poročajo „Moskovskija Vedomosti“. Uglasbil jo je neki grški glasbenik D. Giorgis. Prvikrat bode se v tej obliki pela v Belgradu.

* (Rusofilska demonstracija v Parizu). Te dni bila je v nekem Pariškem gledališču povodom prvega nastopa Peterburškega pevskega društva „Ivanov“ velika demonstracija za Rusijo. Ko je orkester sviral rusko himno vzdignilo se je vse občinstvo in jo poslušalo stojé ter hitro pozdravljalo ruskega poslanika Molkenheima, ki je bil v gledališču navzoč.

* (Zamrznene ladije). Iz Odese se poroča, da je bil ta pred božičnimi prazniki tak mraz, da sta zmrznili dve osebi v mestu, osem pa na morju. Dvanajst ladij zamrznilo je na odprtem morju. Na ruskem parobrodu „Orel“, ki je tudi zamrznil v sredini morja, bilo je 1400 vojaških novincev, ki so se po trdno zamrznem morju rešili na suho. Neka manjša ladija, ki se je hotela preriti skozi plavajoče ledove, potopila se je mej ledenimi gorami. Da se preprečijo jednake nesreče se s topovi strelja v znamenje, naj z juga dohajajoče ladije ne vozijo naprej, temveč se vrnejo in se ustavijo v Sebastopolju, kjer pristanišče še ni zamrzneno. Telegrafovala se je iz Odese v Carigrad, naj od tam nobena ladija ne odide proti ruskim pristaniščem.

* (Ženska emancipacija.) V Št. Louisu v Zedinjenih državah osnovalo se je društvo neozhenjenih dam, ki hoče svetu dokazati, da ženska ni ustvarjena, da bi se dala moškim trpinčiti, temveč mora ž njim biti enakopravna. Družabnice se ne bode bavile z ženskimi deli, temveč živele kakor moški. Kadile bodo, jahale, telovadile in se borile ter nosile moško obleko. Ko bi se katera dala od kakega moškega preslepiti, da bi se omožila, bodo jo izključili iz kluba.

* (Rudarstvo v Bosni.) Trije francoski inženjerji pregledovali so po nalogu nekega francoskega konzorcija Bosno, kje bi se dalo dobiti kaj rudnin. Konzorcij baje hoče večje zneske uporabiti za rudniška podjetja v Bosni.

* (Previdna občina) je Hochstadt pri Frankobrodu ob Meni. V tej srečni občini že 106 let ni bilo nobenega požara. Tam je pa že trdno ukoreninjena navada, da nihče ne gre v svišli, hlev in na dvorišče itd. z odprto lučjo, ampak le z zaprto svetilko.

* (Najstarejša oseba na Bavarskem) živi v Solli v Grafenaukem okraju. Ta oseba je Čehinja in je lani v septembru dopolnila 108 leto.

* (76 let v jedni rodbini služila) je v Sulhovicu na Moravskem deklica Uršula Lancac, ki je umrla v 94. letu. Kot osemnajstletna deklica prišla je k hiši in jo ni ostavila do smrti.

* (Iz dobrega starega časa.) Na Dunaji se je pred 60. leti prodajal šampanjec po 50 kr. steklenica. Po čem se pa danes?

* (Strajk železničnih služnikov) v Angliji se ni posrečil. Večina strajkorcev se je ponudila že zopet za delo, pa vseh niti vzeli neso. Vlaki vozijo že redno.

Narodno-gospodarske stvari.

Vinska kupčija v raznih krajih.

Lani smo pričeli naznanjati ceno vina, kakor se mu je pokazala v jeseni in je poskočila še potlej tudi po raznih krajih različno. Naj še sedaj dostavimo ceno vina v drugih krajih, do srede meseca decembra 1890.

V okolici mesta Nagy Kanizsa poskočilo je vino zopet za 2 gld. pri 100 litrih. Lanskega vina tu ni več dobiti. Novo postaje čimdalje, tem bolje. Plačujejo ga po 13 do 15 gld. za belo vino; za raso vino ali šiljer 12 do 13 gld., za črno 16 do 26 gld.

V okolici mesta Ruszt posestniki pridno prekopavajo zemljo, kjer bodo v spomladi sadili ameriške trte, zato, ker jim evropske leto za letom huje ugonablja filoksera. Imajo pa tam mnogo peščene zemlje, katera je bojda dobra tudi za evropske trte,

ne da bi je v tej zemlji mogla pokončati trsna uš. Vsled tega upajo Madjari posebno od teh peščnatih zemljišč, katere so bila do sedaj večinoma popolnem pusta, veliko hasni. Se ve, da se nabajajo pa take zemlje le v ravnici, in če je opravičeno upanje, katero se stavi va nje, hasnilo bode tudi to le malo dosedanjim vinorejcem, katerih vinogradi so bili, kakor so pri nas še sedaj, le v hribih, kjer je taka peščena zemlja le izjema. Tudi tukaj je cena vinu še bolje poskočila; kupci ponujajo 18 gld., a posestniki vina ne dajo izpod cene 20 gld. Vsled tega se domači kupci, kateri, kakor se to pri nas godi, vino kupujejo boljše „na borgo“, kujajo; ali kaj jim hasni, ker je tujevcu zadosti, kateri ga radi kupujejo! Tudi v Požunski okolici morajo vinski kupci — zidje — globlje seči v žepo, če hočejo dobiti vina. Upajo sicer, da njim bode kupčija po prvem pretakanju lahka; navadno se to tudi tako zgodi, ali tudi Madjari vedo dobro vino ceniti. Premožnejši lastniki ne dajo vina izpod 100 gld. za štrtinjak. Ako pomislimo, da se tamošnja vina z našimi Ljutomerskimi gledé kakovosti in trpežnosti ne morejo meriti, moramo pripoznati, da je to lepa cena.

V Nemčiji — eb Renu — imeli so letos slabjšo bratvo, kakor v drugih krajih. „Podbiranje“ se njim ni izpodneslo. Imeli so tudi slabo vreme; v obče se tam zelo pozno bere, navadno še le početkoma meseca novembra; zahteva to tudi grozdnar sorta: „mala graševina“, katero tam večinoma gojijo, in ta le pozno dozoreva. Ali letos vinorejci tam z branjem še početkom meseca decembra neso bili gotovi, ter jim je vsled tega seveda tudi mnogo grozdnar poravnalo in je vino in njega le slabo. Ali cena mu v primeri z našimi vini še ni kakor ni nizka; pomogel je vinu v tem letu torej le njega dober glas.

V Italiji imeli so letos tudi slabo branje. Uzrok temu je lanska peronospora in toča, vsled katerih je trsje bilo opešalo; vrhu tega so imeli pa še letošnja poletje sušo, prihajajo leto upajo pa bolje. To malo pa. kar so nabrali, je dobro. Cena vinu je 15 do 30 gld. za 100 litrov novega, ter 40 do 45 gld. za 100 litrov starega vina, katerega se je bilo po doslej še le malo prodalo.

Francoski vinotržci so pričrkovali, dá bode v bodoče v domačiji vzrastlo le malo vina, ter so nakupili in dali dopeljati mnogo španjskega vina v svoje kleti. A proti njih prepričanju obrodila je vinska trta doma boljše, kakor je njim ljubo, in tako so vsled dovažanja tujih vin potisnili ceno domačemu vinu precej močno navzdol. To vam je špekulacija! Zelo zadovoljni s svojo bratavo so Španjci in to kakor gledé količnosti, teko tudi gledé kakovosti vina. Francoski vinotržci hoteli so na škodo svojim domačinom — tudi na Grškem vino po ceni spokupiti. Ali Grki velé, da njim ni tako močno sila malega denarja in čakajo z vinom, dokler postane cena boljša. Vladi v Rumuniji imeli so nekako srednje dobro vinsko letino, vender je pa kupčija mrtva in vsled tega se ve, da tudi cena nizka. Hvaliti pa moramo pri Vlahih to, da vino, kolikor ga potrebujejo, kupujejo pri vinorejci samem, ne pri agentu in vinotržci, kateri njim za drage denarje prodaja le — slabo vino.

„Slov. Gospodar.“

Signuren zdravilen uspeh. Vsem, kateri trpé vsled zapretja ali slabega prebavljenja, napenjanja, tiščanja glavobolja, pomanjkanja slastij do jedij in drugih slabostij, pomaga gotovo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“. Skatljica 1 gld. — Vsak dan ga razpošilja po poštnem povzetju A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrecno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 4 (55-17)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Zahvala.

Gg. Lebinger in Bergmann, trgovca v Litiji, blagovohla sta našemu gasilnemu društvu podariti 5 gld. za novo leto ter se jima za ta blagi, posnemanja vredni dar v imenu taistega prav prisrčno zahvaljujem.

Litija, dne 2. januarja 1891.

L. Tura

načelnik prost. gasil. društva.

Loterijsne srečke 31. decembra.

V Pragi: 32, 48, 42, 52, 43.

Tujci:

2. januarja.

Pri **Malič**: Mihelič, Poeka iz Žužemberka. — Rosina iz Ribnice. — Žužek iz Krasja. — Fuchs iz Kokre. Pri **Stonu**: Laug, Tomšič z Dunaja. — Sonenberg iz Čakovca. — Stirzinger iz Gorice. Pri **južnem kolodvoru**: Cordon z Dunaja. — Wabedič z Deba. — Urančič iz Metlike. — Förster iz Trbiža.

Umrlji so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

31. decembra: Lučija Čarman, gostija, 60 let, se je zadušila.

Darila za „Narodni Dom“.

XLI. izkaz „Krajcarske družbe“.

Prenesek	9392 gld. 02 kr.
Prebitok od prodanega „Narodnega papirja“ v Čitalnici pri večeru na čast drž. in dež. poslancem, na knj. št. 5.	6 " 80 "
Za prodane albume „Slava Vodniku“ (Fr. Petrovič na Trati)	5 " — "
Mesečni doneski za oktober, in sicer:	
5 plačnikov po 5 gld.	25 gld. — kr.
7 " " 3 "	21 " — "
5 " " 2 "	10 " — "
23 " " 1 "	23 " — "
9 " " 50 kr.	4 " 50 "
83 " 50 "	
Krajcarska družba v Kamniku (poverjenik J. Stelè) na knj. št. 125	1 " 20 "
Za „Narodni papir“ v mesecu oktobru	13 " 50 "
Mesečni doneski za november, in sicer:	
5 plačnikov po 5 gld.	25 gld. — kr.
7 " " 3 "	21 " — "
5 " " 2 "	10 " — "
22 " " 1 "	22 " — "
9 " " 50 kr.	4 " 50 "
82 " 50 "	
Za „Narodni papir“ v mesecih novembru in decembru	78 " 41 "
Mesečni doneski za december, in sicer:	
5 plačnikov po 5 gld.	25 gld. — kr.
7 " " 3 "	21 " — "
5 " " 2 "	10 " — "
23 " " 1 "	23 " — "
9 " " 50 kr.	4 " 50 "
83 " 50 "	
Skupaj	9746 gld. 43 kr.

Opomba: Koncem preteklega 1890. leta nam je napraviti kratek pregled o vsehih družbenih v zadnji dobi. Zvati jih moramo prav ugodne. Nabiranje na krajcarske knjižice tudi v zadnjem letu ni bilo več živahno, vender ni popolnoma prnehalo. Tudi za knjižico „Slava Vodniku“ se je še vedno nekoliko skupilo. Največji gmotni vir so bili l. 1890. „Krajcarski družbi mesečni doneski. Lepa hvala vstrajnim rodoljubom. V drugi polovici leta je pričela družba z razprodajo „Narodnega papirja“, to je vizitnic, naznanilnih kartonov, vabil, pisemskega papirja, zavitkov itd., s slikami štirih slavnih Slovencev (dr. Bleiweisa, Prešerna, Slomška in Vodnika). Ideja, posneta po vzgledu jedakega podjetja na korist „Matiče šolske“ med Čehi, se med Slovenci še ni popolnoma udomačila, vender je za trdno pričakovati, da postane od meseca do meseca bolj vseslovenska. — Se nekoliko opazk o tem, kako so se nabrali doneski pomnoževali v različnih letih, odkar družba obstoji. „Krajcarska družba“ se je osnovala spomladi 1885. leta in nabrala:

do konca 1885. leta	484 gld. 75 kr.
" " 1886. "	3971 " 65 "
" " 1887. "	5869 " 87 "
" " 1888. "	6521 " 52 "
" " 1889. "	8322 " 46 "
" " 1890. "	9746 " 43 "

Vsem požrtvovalnim poverjenicam in poverjenikom, podpornicam in podpornikom, ki z nami tako lepo vstrajajo, odkritosrčno zahvalo in najsrečnejše novo leto.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1891.

Odbor „Krajcarske družbe“.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
7. jan.	7. zjutraj.	745.3 mm.	-8.4° C	sl. svz.	obl.	
2. jan.	9. zvečer	743.5 mm.	-3.6° C	sl. szh.	obl.	0.00 mm.
		744.6 mm.	-4.2° C	sl. szh.	obl.	

Srednja temperatura -5.4°, za 2.5° pod normalom.

Izkaz avstro-ogerske banke

z dne 31. decembra 1890.

Bankovcev v prometu	445,934.000 gld. (+ 17,356.000 gld.)
Zaklad v gotovini	244,490.000 " (- 83.000 ")
Portfelj	166,619.000 " (+ 9,210.000 ")
Lombard	41,398.000 " (+ 7,607.000 ")
Davka prosta ban kovčna rezerva	7,520.000 " (- 17,124.000 ")

Dunajska borza

dne 3. januarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	90.35	90.15
Srebrna renta	90.50	90.15
Zlata renta	106.9	106.40
5% marcna renta	102.20	102.90
Akcije narodne banke	987	995
Kreditne akcije	306.75	306.50
London	113.60	113.40
Srebro	—	—
Napol.	902 1/2	9.02
C. kr. cekini	3.40	5.36
Nemške marke	35.85	55.72 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	— gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	177 " 25 "
Ogerska zlata renta 4%	102	65 "
Ogerska papirna renta 5%	100	20 "
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	— " — "
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	113	— " — "
Kreditne srečke	100 gld.	182 " 50 "

PRI KATARU

sapnih organov, kašiji, nahodu, hripavosti in vratnih boleznih zdravnik opozarjajo na

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

najčistije tužne KISELINE

ki se rabi uspešno sama ali z gorkim mlekom pomešana. (15-7)

Ima miloraztopljivi, osvežujoč in pomirujoč upliv, posebno pospešuje razlizenje ter je v takih slučajih poznana kot dobro zdravilo.

holandski cacao-prašek

ki ima najizvrstnejši okus, je zajamčeno čist, lahko raztoplivo in jako redilen.
Prodajajo ga: Mihael Kastner, Peter Lassnik, M. E. Supan, H. L. Wenzel, J. Klauer, J. Perdan, Jeglič & Leskovic.

Telovadno društvo „Sokol“

vabi brate člane k

rednemu občnemu zboru

ki bodo

v ponedeljek 5. januarja 1891

ob osmih zvečer
v steklenem salonu čitalničnem.

Dnevni red:

1. Ogovor staroste.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Volitev dveh rač. pregledovalcev (§ 9 b) pravil).
5. Volitev odbora (§ 9 a) pravil*).
6. Pogovor o maškarađi.
7. Razni predlogi.

*) § 10 pravil se glasi: „V društvenem odboru je s starosto in podstarosto vred devet odbornikov, katere voli občni zbor za leto dnij in kateri morejo po preteku te dobe biti zopet izvoljeni. Vsi odborniki morajo stalno prebivati v Ljubljani. Društveni posel, kateri se razdeli mej sabo, opravljajo odborniki brezplačno.“

V Ljubljani, dné 31. decembra 1891.

Na zdar!

Odbor „Sokola“.

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani

izšla je knjiga:

Razne pripovedke.

Najgrozovitejša muka peklena. Spisal Catulle Mendès; prevel Vinko. — Ulomci. Spisal Sevnčan. — Silvestrov otročiček. Kalifornska povest. Spisal Bret Harte; poslovenil Vinko. — Uničeno življenje. Češki spisal Stroupežnický; preložil Vinko.

Išče se

k trem, od dveh do štiri let starim otrokom

vrtnarica (Bonne).

Ponudbe naj se oddajo upravništvu „Slovenskega Naroda“.

Pri

Jakobu Zalazniku

na Starem trgu h. št. 21

vsak dan sveži (970-2)

pustni krofi.

Po soglasnej sodbi odličnih strokovnjakov

je

koroški rimski vrelec

jako odlična zdravilna studenčnica pri vratnih, želodčnih, mehurnih in obistnih boleznih, pri kataru, hripavosti, kašljanju, posebno za otroke, poleg tega pa tudi (481-29)

jako fina namizna voda

s posebno dobrim okusom, brez vseh organskih in železovih primesi.

Glavna zaloga v Ljubljani pri M. E. Supan-u; prodajajo ga nadalje: M. Kastner in J. Klauer; v Kranju: F. Dollenz; v Logatcu: J. Tolazzi.

Izvirno

Plznsko pivo

(slavno znano zimsko pivo)

iz meščanske pivovarne v Plznu v sodih in steklenicah

priporočila udano

F. SCHEDIWIY

glavna zaloga mešč. pivovarne v Plznu
Gradec, Annenstrasse 19.

Telefon 246.

(982-5)

Stev. 60.

Razglas.

(3)

Pri srečkanji 150 lozov mestnega ljubljanskega posojila, ki se je po načrtu vršilo v 2. dan januarja 1891. leta so bile vzdignene:

št. 62.419 z dobitkom	25.000 gld.	št. 45.330 z dobitkom	1.500 gld.
68.724 „ „	1.500 „	14.179 „ „	600 „
13.080 „ „	600 „	46.771 „ „	600 „
21.366 „ „	600 „	54.513 „ „	600 „
25.644 „ „	600 „	33.724 „ „	500 „
41.764 „ „	600 „	53.935 „ „	500 „
20.896 „ „	500 „		
55.476 „ „	500 „		

in št. 81, 502, 559, 1701, 2157, 2600, 3464, 3814, 3981, 5011, 5017, 5346, 6045, 6744, 7949, 8156, 8229, 8261, 8280, 9010, 9696, 9943, 10584, 10732, 11109, 11707, 11945, 12583, 12760, 13374, 14153, 14165, 14734, 15351, 15771, 18227, 20232, 20503, 21013, 22251, 22548, 22557, 22776, 23651, 23776, 25489, 26500, 26525, 27025, 27101, 27378, 27803, 27844, 28661, 29176, 29722, 30805, 30924, 31566, 31952, 32030, 32481, 33069, 33973, 36140, 36274, 37393, 38120, 38814, 39492, 39649, 41821, 42117, 42831, 44112, 44421, 44623, 45489, 45630, 45647, 45961, 46502, 47087, 47407, 48050, 48709, 49093, 50153, 50278, 51662, 51875, 52653, 52889, 53049, 53395, 53612, 53931, 53964, 54968, 55106, 55765, 56478, 57232, 57245, 58529, 59103, 60115, 60270, 60438, 60592, 60932, 61363, 61656, 62431, 62508, 62576, 62966, 63436, 63921, 64733, 64890, 65002, 65808, 66175, 66456, 66530, 66772, 67229, 67704, 67981, 67989, 68007, 68604, 69223, 70018, 70023, 70549, 70935, 71940, 72498, 73088, 73170 vsaka z dobitkom 30 gld.

Od dosle izžrebanih lozov niso še izplačane naslednje številke:

št. 25.456 z dobitkom	25.000 gld.
44.920 „ „	25.000 „
36.052 „ „	15.000 „

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 2. januarja 1891.

Župan: Grasselli I. r.

Pri kneza Auersperga grajšini Soteski oddajo se dné 14. januarja 1891 po javni dražbi na tri leta v najem nastopni predmeti:

Gostilnica v Soteski

hkratu z mostarino tamošnjega mostu, izklicna cena 120 gld.

Mlin, stope in žaga v Soteski

izklicna cena 280 gld. (948-2)

Oni, ki želé jeden ali pa oba predmeta vzeti v najem, pridejo naj v dan 14. januarja 1891 ob 2. uri popoldne v gozdarsko pisarno v Soteski, pošta Dvor in seboj prineso za varščino polovico izklicne cene.

Važno za zdrave in bolne!

Za trpeče v glavi, v prstih, na plučih, v želodci, na jetrih, na obistih, za protinom in na živcih, pri kašlju, hripavosti itd., za stroke, dojence, prebolele, za ženske pred otročjo posteljo in po otročji postelji, za slabotne osebe, prvi revne, bledične itd. je najboljšé dietetično redilo, ko zdravnikih kot „izvrstna“ preskušena in po mnogih bolnikih s spridevali jako priporočana

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

ki je dobrega okusa in prijetnega duha.

1 paket s 1/4 kilo vsebine velja 30 kr. Najceneje se dobiva v poštnih paketih po 4 kilo. Dobiva se po poštnem naslovu:

Ubald pl. Trnkóczy, lekarničar v Ljubljani;

nadalje v glavnih zalogah lekarničarjev na Dunaji: Viktor pl. Trnkóczy, 5 okraj, Hundsturmstrasse 113; dr. Oto pl. Trnkóczy, 3 okraj, Radetzkyplatz 17; Julij pl. Trnkóczy, 8 okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (Stajersko): Vendelin pl. Trnkóczy, lekar; nadalje v vseh lekarnah, pri droguistih, trgovcih itd.; zajamčeno pristava le, če ima gore nje, oblastveno varovano varstveno znamko.

Prekupci imajo obilen rabat.

(458-14)

Brnski

sukneni ostanki

3-10 metra za celo zimsko suknjo. — Palmerston gld. 5.50.

Sukneni ostanki

2-10 metra za celo zimsko suknjo. Mandarin v vseh barvah v zalogi, jako fine baže gld. 9.—.

Sukneni ostanki

3-10 metra za vso zimsko obleko gld. 5.—.

Loden

za lovske suknje 2-10 m. gld. 5.—.

Sukneni ostanki

za cele hlače, progasti ali križasti, 1 ostanek velja gld. 3.50.

Svilneno

grebenasto sukno

le najnovejše v prog. 1 cele hlače gld. 6.—.

Blago za uniforme

ces. kr. uradnikov, financ, veteranskih društev in požarnih bramb po najnižjih cenah. (789-11)

Bernhard Ticho

BRNO

Zelny trh št. 18.

Razpošilja se proti povzetju.

Uzorec pošiljajo se za stonj in franko.

Elegantno opravljene karte za uzorec le najnovejše v bogati izbiro pošiljam na zahtevanje gosp. krojaškim mojstrom.

ČEBELNO-VOŠČENE SVETČE

prodaja

(926-1)

PAVEL SEEMANN v LJUBLJANI.

Zobozdravnik Schweiger

stanuje hotel „Stadt Wien“

(pri Maliči)

št. 23 in 24 — II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne

Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1/1. ure.

Najnovejše iznajdbe v zobozdravništvu. — Najboljši plombe, po barvi zobem prikladne. — Za vsa dela se jamči. (800-17)

Važno za učitelje in šolske prijatelje!

Ravnokar je zagledal bei dan ter se dobi pri podpisnem izdajatelju:

„Popotnik“-ov koledar za slovenske učitelje

1891

s popolnim imenikom šolskih oblastnij, učiteljšč, ljudskih sol in učiteljskega osebja po Južno-Stirskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanju v začetku šolskega leta 1890/91.

„Popotnik“-ov koledar 1891 naroča se najbolje po poštni nakaznici ter stoji:

v platno vezan komad . . . . . 1 gld. 20 kr.
" " " z zlato obrezo 1 " 35 "
" in "zaklopnic" " " " " 1 " 50 "
(po pošti 5 kr. več).

V mnogobrojna naročila se uljudno priporočam

M. J. Nerat,

izdajatelj in urednik „Popotnik“-ov, Maribor, Reiserstrasse 8.

V Ljubljani se „Popotnik“-ov koledar 1891 dobiva pri knjigovozu **Iv. Bonač-u**, Poljanska cesta 10.

Išče se izurjena prodajalka

za prodajalnice mešanega blaga na deželi. — Zahteva se dobra spričevala iz dcsedanjih služb. Prednost imajo one s starostjo od 25 do 30 let in ki zamorejo uložiti kavejco v obligacijah ali hranilnični knjižici. — Več pove upravnništvo „Slovenskega Naroda“. (954-3)

Dr. Rose životni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter mili raztopljajoče

domače sredstvo. (88-35)

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja

tu dodana, zakonito varovana

varstvena znamka.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Praško universalno domače mazilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svodčijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V škatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Za kombinirani poštni in brzojavni urad na Dolenjskem išče se

poštarica

nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožna. — Kje? pove upravnništvo „Slovenskega Naroda“. (949-2)

Denarna posojila

posredujejo se povračila zmožnim osebam diskretno proti akceptu ali pa dolžnemu pismu, po zmerilih obrestih, povračljiva v malih obrokih. (2698-1)

Vprašanja z 2 markama za odgovor na Agenturo v Budimpešti, Karlsring 13, II. nadstropje 44.

Dorsch-evo olje iz kitovih jeter

najčistejše, najsvežejše in najuplívnejše vrste medicinsko olje iz kitovih jeter. Staropreverjeno sredstvo proti kašlju, zlasti pri plućnih boleznih, škrofeljnih itd.

Mala steklenica 50 kr., dvojna steklenica 90 kr.

Bergensko Dorsch-evo olje iz kitovih jeter v trioglatih steklenicah 1 gld. (793-20)

Deželna lekarna „Pri Mariji Pomagaj“

Ludovika Grečel-na

v Ljubljani, na Mestnem trgu 11.

KAROL TILL, Ljubljana, Špitalske ulice 10.

Pisni in stenski koledar, dnevni in tedenski blockkoledar, notični in beležni blockkoledar, žepni in listniški koledar, orjaški in mignonblockkoledar, salonski blockkoledar, kazalo dne in meseca (večni koledar) podložni koledar v vseh izdajah.

Pisni papir:

Konceptni in kancelijski papir za odvetnike, urade, trgovce, vojaške pisarne in notarje. Dokumentni papir.

Novosti v papirni konfekciji, cartes de correspondance, razkošne kasete, najfinejše narejene, s cvetlicami in raznimi umetnimi utiski.

Prirodopis v podobah živalstvo v 250 podobah v porabo pri nazornem nauku. **Cena 3 gld.**

Velika zaloga vsega šolskega orodja.

Pismeni papir s kuverti v kasetah in mapah, v formatu četrtinke in osmerke, s pismenimi glavami in tiskanimi firmami. **Vizitnice.**

Poslovne knjige, kopirne knjige, knjige beležnice, zapisne knjige, naročninske knjige, beležni bloki, knjige za perilo, skrilne knjige, potne papirne knjige.

Vse risalne materijalije:

Risala, risalne deske, risalna ravnila, kotniki, ravnila, kockasta ravnila, prožne deščice, pritrjevalni žeblički, skledice za tuš, barve, čopiči, tuš.

Utisnjeno galanterijsko blago iz usnjene lepenke, omočki za cvetlične lonce, toki za krtače, toki za užigalne klinčke, okenski predložki, mizni položki, šivankine blazinice, delavske torbice, pečni zastori, časopisne mape, stenske torbe, torbe za karte, okvirji za fotografije, svetilnični krožniki, papirni koši, srajčnovratniški kartoni, toki za glavnike, krožniki za kozarce, toki za škarje, Etagees. (708-14)